



Flakstad kommune

Rasmussen anlegg

Lofoten, 26. feb. 2019

Masseuttak og oppstillingsplass for bobiler på Torvøya og Avløysningsøya i Flakstad

Gjennom kunngjøring i Lofotposten 11. februar 2019 er vi gjort kjent med planene om oppstart av planarbeid for Torvøya. I teksten står det: «Formålet med planforslaget er å regulere allerede etablert virksomhet i et område som i dag er regulert til masseuttak i kommuneplanens arealdel. Planområdet griper også inn i formålsområdet LNFR og FT. Formålet er å drive ut fjell innenfor planens grenser. Det skal også etableres bobilcamp på Avløysningsøya, vest i planområdet.»

Sammen med teksten er en betydelig del av Torvøya tegnet inn. Etter det vi har forstått er det Rasmussens anleggs eiendomsgrenser som er tegnet inn, og at man nå ønsker å regulere hele dette området til masseuttak, markert med blå grense i kartet under. Det er i så fall en betydelig utvidelse av arealet som i dag er regulert til masseuttak. Vi mener det er kritikkverdig og uheldig at den begrensede nåværende reguleringen til masseuttak ikke kommer klart frem i kunngjøringens kart eller tekst, slik at man enkelt kan danne seg et bilde av hvilke endringer man her legger opp til. Det er uheldig for beboere i Flakstad og det sivile samfunnet, inkl. organisasjoner som representerer allmenne interesser som natur og miljø. Vi ber om at fremtidige høringer/kunngjøringer i Flakstad kommune har bedre plantegninger og tekst.

Området som i dag er regulert tar gode hensyn til landskap- og naturmiljø. Slik reguleringen til masseuttaket fremstår i kommuneplanens arealdel er det tydelig at man tar hensyn til landskapsestetiske elementer, og ønsker et masseuttak som ikke er til sjenanse. Cirka 1/3 av Torvøyas massiv mot øst er ikke regulert til masseuttak, noe som forhindrer et stygt sår i landskapet, spesielt sett fra Rambergområdet. Denne tankegangen må videreføres i videre regulering av området, nå som virksomheten er tenkt trukket også på naboeiendommen 29/39 (mot nord).

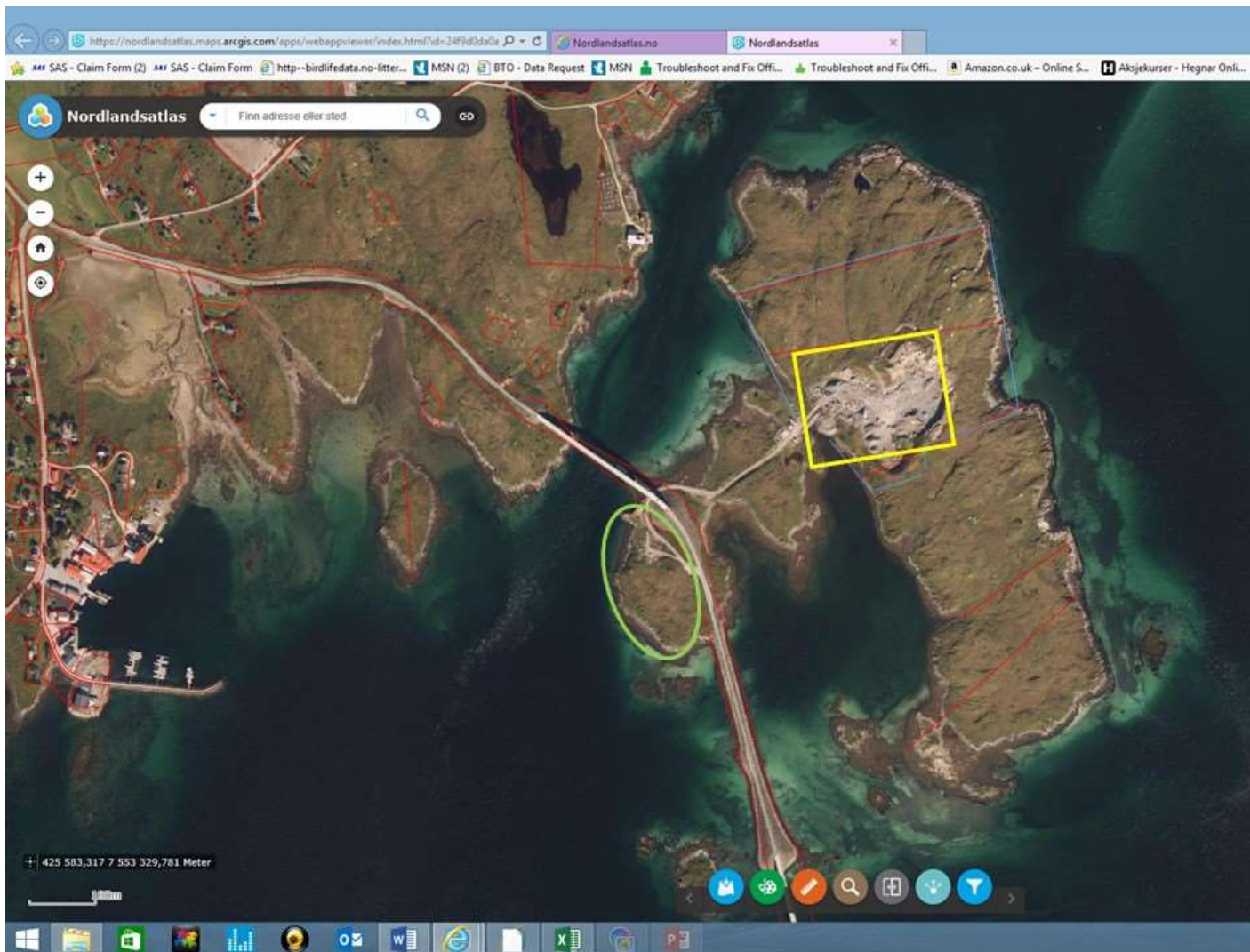
På kartet under viser:

Rødt: eiendomsgrense.

Gul: reguleringsplan i dag for eksisterende masseuttak

Blå: området søkt om for utvidelse av masseuttak

Grønn: bobilcamping



Naturvernforbundet og Norsk Ornitologisk Forening (NOF) er positiv til videre drift av masseuttak og i området. Det er klokt å samle industri til et område, og ikke ta i bruk nye områder. Flakstad kommune bør i størst mulig grad tilstrebe arealnøytralitet, og i reguleringen bør man sette vilkår til bruk av området etter endt masseuttak. F.eks. kan området tiltenkes å reguleres til turistanlegg og fritidsbebyggelse og/eller stille krav om opprydning og landskapsrestaurering.

Når det gjelder bobilcamping på Avløysningsøya må det stilles krav om at reguleringen gjøres i tilknytning til etablert infrastruktur og øyas nordlige kant. Store deler av sørlige partier bør ikke reguleres eller tillates sprengt vekk for å etablere bobilcamp, men inngå som en del av et naturskjønt område som sees fra mange kanter, og som allerede i dag er en velkjent lokalitet brukt for å bestige den naturlige høyden for å få overblikk over landskapet.

Konsekvensutredning

Ifølge kunngjøringen står det at det ikke stilles krav om konsekvensutredning. Dette sier vi oss uenig i. Det er en betydelig utvidelse av dagens regulering det her er snakk om, og etableringen er ikke i tråd med gjeldende arealplan. Vi undrer oss over hvilke vurderinger som er gjort når man prøver å unngå krav om konsekvensutredning. Ifølge forskrift om konsekvensutredning omfattes masseuttak mindre enn 200 dekar av Vedlegg II, nr. 2a.

Tiltak etter vedlegg II omhandler planer etter plan- og bygningsloven og tiltak etter annet lovverk som skal vurderes nærmere.

Det er en rekke forhold som tilsier at dette må konsekvensutredes, noe vi kommer tilbake til under. Vi minner også på om at naturmangfoldloven må vurderes nøye. Fylkesmannen kan veilede i riktig og hensiktsmessig bruk av naturmangfoldloven. Vi viser også til at det er utarbeidet en veileder fra Miljødirektoratet¹. Nml § 7 setter krav til kunnskapsgrunnlaget, og vurderinger etter § 8 - § 12. Forvaltningsmålene for arter, naturtyper og økosystem står sentralt, slik de er nedfelt i § 4 og § 5.

2009 fikk vi også en ny plan- og bygningslov (pbl). I § 1-8 heter det at «100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser». Konsekvensutredningsforskriften skal også sikre at man tar hensyn til spesiell verdifull natur. Regjeringen skriver: Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger er å klargjøre virkningene av planer og tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Behandlingen av saker etter bestemmelsene skal bidra til at virkningene for miljø og samfunn blir tatt hensyn til når et tiltak planlegges og når det tas stilling til om tiltaket skal gjennomføres. Regelverket skal også sikre en åpen prosess slik at alle berørte parter blir hørt.

I 2016 ble St. meld. Natur for livet (2015-2016) behandlet på Stortinget. Her ble noen sentrale retningslinjer for bruk av arealer vedtatt (se side 86): Regjeringen legger følgende prinsipper til grunn for arealbeslutninger som berører naturmangfold: Ved arealinngrep og arealbruk skal det så langt mulig – sett i lys av andre samfunnsformål– tas vare på den mest verdifulle naturen. Dette krever god planlegging basert på et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag. Dersom viktige naturverdier står i fare for å bli forringet eller ødelagt, er den foretrukne løsning i utgangspunktet å velge en annen lokalisering for tiltaket. Vektlegging av andre viktige samfunnshensyn kan imidlertid føre til et annet resultat. Disse prinsippene følger av naturmangfoldloven sammen med sektorlovverket.

For planområdet er følgende naturhensyn spesielt viktig å få konsekvensutredet og tatt hensyn i en regulering.

- Områdene rundt Fredvang har store landskapsmessige kvaliteter, og er et av våre nasjonalt mest naturskjønne og fotograferte områder. Temaet er berørt over, og det bør stilles avbøtende og avgrensede tiltak etter at konsekvensutredningen for landskap er gjennomført. Områdene øst og nord i planområdet må det ikke reguleres til masseuttak, da dette vil skape omfattende landskapsendringer synlig fra store deler av Ramberg og Sprengerleira-området.
- Planområdet på Torvøya ligger midt i en av Flakstad kommunes viktigste sjøfuglkolonier. Området er imidlertid aldri godt undersøkt av ornitologer, men trolig er det snakk om et tresifret antall måker, par joer og alkefugler. Storspoven (sårbar, VU²) hekker trolig/mulig i planområdet. Tyvjo er nær truet (NT), mens alkefuglen teist er kategorisert som sårbar (VU). Teisten er knyttet til kystsonen mot øst og nord, og

¹ <http://www.miljodirektoratet.no/no/Publikasjoner/Publikasjoner-fra-DirNat/Annet/Veileder-for-naturmangfoldloven-kap-II/>

² Alle statuser er hentet fra Norsk rødliste for arter, 2015

blir trolig ikke berørt med riktig og begrenset regulering som tar landskapsmessige hensyn. Nøyaktig kartlegging av måker og jo, og evt. annen viktig naturmangfold, er helt nødvendig for å detaljregulere området på en måte som er mest mulig skånsomt mot naturmiljøet.

Målet med en konsekvensutredning må være å avgrense reguleringen av masseuttak og bobilcamping på en måte som ivaretar viktige landskaps- og naturhensyn.

Mer om måker og sjøfugler

Gråmåke har etter alt å dømme hatt en kraftig tilbakegang i bestanden de siste ti årene. I 2006 ble bestanden estimert til 233 000 par. I 2014 var den estimerte bestanden kun 72 000 par. Bestanden er redusert med 30 % i Nordsjøen og Skagerak, og med 72 % i Barentshavet (Troms og Finnmark) i perioden 1988-2013. Bestanden i Norskehavet vet vi mindre om på grunn av få tellinger. I Sverige er arten rødlistet som sårbar (VU).

Litt mindre alvorlig er situasjonen for svartbak, men utviklingen går i samme retning. Bestanden har vært nedadgående i Skagerak og i Barentshavet. Overvåkingen i Norskehavet er ikke god nok til å si noe sikkert om bestandsutviklingen der. Den totale bestanden er estimert til 43 000 par. Estimatet for 1990 – 2002 lå på 50 000- 100 000 par i Norge. Arten er norsk ansvarsart, da Norge har 35-40 % av den europeiske bestanden.

Utviklingen til gråmåke og svartbak føyer seg inn i et begredelig mønster, med massiv tilbakegang for norske sjøfugler. Bare siden 2005 er antallet sjøfugler på det norske fastlandet redusert med 30 prosent. Ved forrige revisjon av rødlista, oversikten over nær trua og trua arter i Norge, kom hele 13 arter sjøfugler med på grunn av vedvarende tilbakegang.

Muligens hekker det også sildemåke i planområdet.

Avslutning

Naturvernforbundet og NOF har de siste årene svart på høringer og også påklaget vedtak gjort av Flakstad kommune. Vi forutsetter at vår kunnskap og erfaring innenfor naturmangfold og forvaltning blir lyttet til, og vi kan kontaktes for videre samarbeid også i denne saken.

For Naturvernforbundet i Lofoten For NOF, Lofoten lokallag

June Grønseth

Johan Sirnes

KOPI: Fylkesmannen i Nordland